

C.I.E.L., vzdělávací organizace, s. r. o.
Courage*Individuality*Elan*Liberty
Karlštejnská 1376
252 28 Černošice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Motivační název ŠVP:

Hobík:

Hravost

Odolnost

Barvitost

Individualita

Kreativita/**K**omunikativnost

Zpracovala: Mrg. Hana Brožová,

ředitelka

C.I.E.L. – vzdělávací organizace, s. r. o.

Školní vzdělávací program je vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále pouze RVP PV)

OBSAH

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM	1
IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	4
VZDĚLÁVACÍ OBSAH	6
PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ.....	10
Charakteristika pedagogického pracovníka	10
Popis prostor využívaných k výchově a vzdělávání	10
Vybavení interiéru MŠ.....	11
Vybavení venkovních prostor, zahrady a hřiště	11
Stravování a životospráva	12
Psychosociální podmínky	12
Organizace vzdělávání a denní režim	13
Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.....	15
Mimoškolní, zájmové aktivity	15
Evropský rozměr vzdělávání	15
Další podmínky a specifika vzdělávání v MŠ	16
EVALUAČNÍ ČINNOSTI	17
PŘÍLOHA 1: NÁSTIN OBSAHU A CÍLOVÉHO STANDARDU VZDĚLÁVÁNÍ.....	19
Vzdělávací oblast 5. 1 Dítě a jeho tělo	20
Vzdělávací oblast 5. 2 Dítě a jeho psychika	23

Vzdělávací oblast 5. 3 Dítě a ten druhý	31
Vzdělávací oblast 5. 4 Dítě a společnost.....	33
Vzdělávací oblast 5. 5 Dítě a svět	35
PŘÍLOHA 2: DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	37
1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze	37
2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování.....	37
3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikační dovednosti	38
4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci.....	38
5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy.....	39
6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech	39
7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit	40
8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině.....	40
9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevoval tvořivost	41
10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě	41

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

MŠ Hobík Všenory

Karla Majera

25231 Všenory

Kontakty:

e-mail: hobiksvc@seznam.cz

tel: 731 100 360

web: www.svchobik.cz

Zřizovatel:

C.I.E.L., vzdělávací organizace, s. r. o.

Courage*Individuality*Elan*Liberty

Karlštejnská 1376

252 28 Černošice

email: HBrozova@seznam.cz

IČ: 241 52 081

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jedná se o mateřskou školu s jednou věkově heterogenní třídou (od 2 do 5 let věku dětí). Pro děti připravující se na přechod do povinné školní docházky připravujeme jednu oddělenou třídu precizující dovednosti a znalosti dětí potřebné pro plynulý přechod do základního vzdělávání.

Kapacita mateřské školy je 25 dětí.

CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Vzdělávací program MŠ Hobík: Hravost, Odolnost, Barvitost, Individualita, Kreativita/Komunikativnost vychází ze standardů „Step By Step“ (program „Začít spolu“). Program je zaměřený na adaptaci a individuální diagnostiku. Mateřská škola nabízí dále bezpečné a proaktivní klima, rodinné prostředí a pravidelně zapojuje do programu rodiče/zákonné zástupce dětí. Činnost mateřské školy bude mít přesah do života obce, prostory školky budou využívat i jiné organizace pro děti a mládež; v podkroví budou probíhat kulturní akce.

Principy a prvky programu „Začít spolu“ integrované do práce naší školky jsou zejména:

- **individuální přístup ke každému dítěti**, který je umožněn zvláštní organizací práce ve třídě (ve více „centrech aktivit“) a rozdělení dětí ve třídě do malých skupinek,
- **učitelé v centrech aktivit poskytují každému dítěti dostatek času na práci, učení, odpočinek a hru podle jeho potřeb**; základem je učení se z vlastní zkušenosti, nápodobou nebo učením druhých a zhodnocením vlastní práce,

- **vzdělávání je plánováno podle témat (denních, týdenních apod.);** při práci, učení i hře vždy vycházíme ze znalostí a zkušeností dětí, počítáme s nimi, bavíme se o nich a případně je necháváme promýšlet alternativní pohledy na věc,
- **rozvíjíme různé druhy myšlenkových operací;** učíme děti adaptovat se na změny i kreativité a navrhování nových řešení a experimentu, děti se během aktivit učí nejen obecné kompetence, ale i předškolní gramotnosti (základy pro počítání i složitější matematiku, sluchové rozlišení a přiřazování podobných nebo shodných hlásek, základy pro čtení, komunikaci v cizích jazycích a práci s ICT),
- **Step By Step ani my nezapomínáme na dostatek pohybu a rozvoj pohybových schopností dětí;** děti se účastní sportovních her a tréninku, i aktivit na zahradě a na hřišti, které vedou k posílení obecných pohybových schopností a zlepšení sebevědomí postavené na spoléhání se na vlastní síly, dovednosti a schopnosti, umění pomoci druhému apod.
- **školka umožní i rozvinout mimořádné nadání dětí** nebo podpořit jejich hluboký zájem výběrem minimálně deseti volnočasových aktivit – sportovních, výtvarných, hudebních, badatelských nebo jazykových, také v rámci běžného provozu si budou děti v některých úsecích dne věnovat rozvíjení svých zájmů a talentu a to ve třech výběrových aktivitách,
- **možná je též aktivní účast rodiny** na výchovně-vzdělávacím procesu ve školce nebo v zájmových aktivitách, důraz je však kladen na samoobsluhu a samostatnost dětí.

Cílem činnosti naší MŠ je dítě připravené na vzdělávání a další život, zejména na učení, řešení problémů, komunikaci a spolupráci s různými lidmi i svou budoucí roli v rodinném a občanském životě. Dítě, které je odpovědné, je spolehlivým partnerem při práci i hře, není zákeřné, nepodvádí, dítě vědomé si toho, že jeho život je v jeho vlastních rukou. Dítě je přirozenými cestami jako je hra a nápodoba či rada druhému vedeno k dodržování zásad života neohrožujícího zdraví své a okolí, životní prostředí, je vedeno k pomoci druhému a k empatii a respektu stejně jako k asertivnímu sebevyjadřování.

K tomu škola vytváří bezpečné prostředí, v němž platí pravidla a každý má možnost vyjádřit své pocity. S případnými problémy dětí zacházíme diskrétně, profesionálně připravený a trvale se vzdělávající se pedagogický sbor je toho zárukou. Školy plnící program Step By Step se zavazují naplňovat globálně platný standard kvality práce pedagogických pracovníků, který se týká komunikativních i pedagogicko-psychologických znalostí a dovedností a jejich rozvoje. Pedagogové mají vytvořený systém vzájemného sdílení užitečných zkušeností a dobré praxe práce s dětmi. Pedagogové jsou způsobilí osobnostně, jazykově i didakticky správně vést multikulturní skupiny dětí a pracovat ve prospěch každého dítěte.

Vzdělávací program je po všech stránkách vyvážený, činnosti se odehrávají ve skupinkách maximálně po 6 dětech, kde má každé dítě prostor na přemýšlení, konstruování a experiment. Děti se rozhodují o svém denním a týdenním programu předem, za pomoci učitelů, formou diskusních kroužků. Každé dítě prochází v týdenním plánu všemi dostupnými aktivitami v centrech aktivit. Dítě je vedeno k sebehodnocení a to formou vyprávění vlastních zážitků a hodnocení svého podílu na práci ve skupině. Dítě nevyslechne abstraktní hodnocení a nebude je ani sdělovat. Veškeré povídání o práci v týmu bude postaveno na popisu toho, co se stalo a návrhu na možné jiné řešení.

Vašemu dítěti bude poskytnuta profesionální péče, aktivity je budou bavit, bude se v nich v bezpečném prostředí učit nové věci a poznávat své síly i umění vyjít s ostatními dětmi. Dítě bude vždy vědět, co dělá a proč to dělá. Ve spontánních aktivitách nebude omezováno. Bude využívat architektonicky citlivě promyšlené, světlé a ke hře lákající prostory školky a moderní venkovní vybavení zahrady a hřiště. Bude pracovat s funkčními pomůckami a hračkami, se stylovým a funkčním nábytkem a dalším zařízením. Věříme, že se bude do školky a mezi své kamarády a učitele rádo vracet!

VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Konkrétní cíle a vzdělávací nabídku formulujeme v integrovaných blocích bez stanovené časové dotace. Výchova a vzdělávání ve škole probíhá postupně **na základě odborně indikovaných nebo i vyslovených potřeb dětí, ale dbáme také na rozvíjení a uspokojování dětského zájmu a zaujetí pro činnosti**. Učitelé v naší školce dávají přednost poznávání do hloubky na základě prožitku (cílem je **utváření kompetencí**) před množstvím zprostředkovaných informací a povrchně předaných, nezažitých a nevyzkoušených dovedností. Školní třída je přirozeným prostorem pro děti, aby poznaly sebe sama, svět a jeho nabídky i nebezpečí; učitel je partner, autorita, ale i kamarád, k němuž mají děti důvěru.

V rámci předškolního vzdělávání má dítě poznat sebe, částečně si má začít všimnout toho, jak je vnímáno druhými; a to jak při činnostech, myšlení, tvorbě nebo sportu a jiných pohybových aktivitách. Mateřská škola může ale znamenat pro dítě i víc. Fakta a souvislosti se nedozvídá náhodně a bez vysvětlení. Činnosti se stávají účelnými. Dítě se také učí, že existují vně stanovená pravidla, která slouží k udržení dobré atmosféry, **pozitivního klimatu bezpečí**, které je základem pro hru i učení. V neposlední řadě se dítě díky pobytu v naší škole dozví něco o své obci, o životě lidí při společenských příležitostech nebo v interakci s přírodou. Děti tráví většinu času výuky a her vně školní budovy, o potřebě chránit krásy přírody, živé tvory a pomáhat slabým a bezbranným jak v přírodě, tak mezi lidmi se baví a je poznávají v přirozeném prostředí, kde život probíhá. Kognitivní složka výchovy y vzdělávání je doplněna složkou sociální, emocionální a morální.

Pro děti různých věkových skupin budeme postupně připravovat tematicky a náročností aktivit odlišné třídní vzdělávací programy, kde je uveden i soubor cílů a výchovných a vzdělávacích strategií vyučujících, detailní přehled činností v centrech aktivit i akcí navázaných na kurikulum, které vyučující s dětmi připravili pro rodičovskou a širší veřejnost v obci.

TÉMATY INTEGROVANÝCH BLOKŮ PRO VŠECHNY TŘÍDNÍ PROGRAMY:

Začátek školního roku

Mottem začátku roku je adaptace: na fungování ve školce, na denní režim a na společně budované příběhy, vztahy i společnou atmosféru, která je a musí být otevřená a vstřícná vůči potřebám každého dítěte. Mateřské škola nabízí flexibilní možnost docházky podle dohody se zákonnými zástupci dětí. Pro kolektiv to je výzva, jak s měnícím se složením reagovat na změny dynamiky a vztahů. Náročný úkol pro učitele a také pro děti.

V prvních týdnech školního roku realizujeme oproti dalším vzdělávací oblast daleko více aktivit směřujících k osobnosti dětí, tedy pohybujeme se v rámci vzdělávací oblasti *Dítě a jeho tělo a jeho psychika*, ale také *Dítě a ten druhý*; děti si zvykají po prázdninách (nebo jsou-li v MŠ vůbec poprvé) na skupinovou práci a interakci s kamarády ve třídě, zejména poznávají nové kamarády.

V přechodové fázi je počítáno s tím, že děti budou chtít sdělit zážitky z letních týdnů. Vzájemné poznávání se dětí, učitelů a pravidel školky doplňují vzpomínky na léto, zejména na písničky, básničky a vůbec nové věci, které se děti naučily a zažily. Rozvíjíme tedy vzdělávací obsahy oblasti *Jazyk a řeč*.

Přelom září a října

Doba velkých svátků a slavností – děti zintenzivňují přípravu na slavnosti; soustředíme se více na pracovní činnosti a zlepšování psychomotoriky a dalších osobnostních kvalit dětí (vzdělávací oblast *Dítě a jeho psychika*, *Dítě a jeho tělo*). Všímáme si také proměn v přírodě, dítě se na ně učí reagovat, nejen ale oblékáním, ale zejména výtvarně, hudebně a dalšími způsoby tvořivého projevu.

Den vzniku vlasti

Dny kolem 28. října jsou většinou dny volné; jeden vybraný den se ale centra aktivit věnují tématům vlasti, i když je to téma abstraktní a náročné: Vltava, hora Říp, hlavní město, Hradčany, Krkonoše, Blaník, ale také tématům vzdělávání a budoucnosti země a nezapomínáme na slavné osobnosti kultury, popř. sportu (specifické téma pro rozvíjení dovednosti ze vzdělávací oblasti *Dítě a svět*)

Následující období je proto hravé, zaměřené na tajemství.

Listopad je časem vzpomínání, ale i rejdů čarodějnic a kouzelníků

Realizuje se výrazně vzdělávací oblast *Dítě a ten druhý* – téma předků navazuje na národní téma. Hodně se čte pohádka, bajka a písnička se strašidelným vzkazem nebo příběhem. Děti se učí reagovat na různé umělecké žánry a projevy, baví se o strachu a radosti; realizujeme tedy také vzdělávací oblast *Dítě a jeho psychika*. Bavíme se o snech, o tom, co to je spaní, odpočinek; že odpočívají lidé i příroda... Vzdělávací oblast *Jazyk a řeč* je průřezovým centrem rozvoje dítěte po celý rok, ale v tomto období se jí věnujeme ještě výrazněji.

Protože se zkracují dny a ubývá světla, reflektujeme to s dětmi také. Podzimní metafora náladu dětí a učitelů ale nezakází – připravujeme se totiž i na Vánoce.

Doba adventu a vánoc (školka je otevřena i mezi svátky)

Aktivity se soustředí na rodinu a vztahy, vzdělávací oblasti *Dítě a jeho psychika* a *Dítě a ten druhý*; oblast je zaměřena také na to, jak a čím překvapit blízké a členy rodiny. Děti před počátkem Vánoc předvedou kamarádům ve třídě, co připravili za překvapení pro rodinu; poslední den docházky do školky před Štědrým dnem je vánoční dopoledne se stromečkem a koledami. Hrají a zpívají děti, pozváni jsou rodiče. Odpoledne pořádáme přehlídku výsledků a výtvorů volnočasových útvarů pro veřejnost.

K Vánočním zvykům přidáváme jejich prezentaci dětmi – a rozvíjíme jejich řečové dovednosti a umělecké schopnosti.

Masopust

V karnevalovém období se soustředíme na téma radosti a na téma širokého a různorodého světa. Výchově a vzdělávání dominují „vnější vzdělávací oblasti“ *Dítě a ten druhý, Dítě a svět, Dítě a společnost*; tvoříme ale také masky na březnový školní karnevalový bál; rozvíjíme tedy i šikovnost, jemnou motoriku dětí (*Dítě a jeho tělo*). Karneval je plný výzev: k poznání jiných kultur, jak projevují radost, jak se baví; ale i vlastních kořenů – jakými písněmi a rituály slavili radostné chvíle (prodlužující se dny) naši předci.

Školka se stejně jako na podzim otevírá veřejnosti a děti vycházejí do obce pozdravit sousedy. Hezké jednání a znalost obce považujeme za devizu příležitostí, které takto přirozeně vznikají. Obec nám takto propůjčí svůj veřejný prostor, ale lidé mohou po zimě vystrčit nos z ulity domácnosti. Při těchto aktivitách zapojujeme nejen partnerské organizace, ale každého, kdo má o to zájem.

Doba předjaří

Témata se soustředí více na vnitřní prožívání: tvořivost, přemýšlení, zejména o budoucnosti: zintenzivňuje se například také příprava na přechod do základní školy, probíhají i návštěvy kulturních institucí (divadel, kin, čte se zajímavá dětská literatura); dominuje vzdělávací oblast *Dítě a jeho psychika*. Také v tomto čase se daleko výrazněji věnujeme vzdělávací oblasti *Jazyk a řeč*; ta je průřezovým centrem rozvoje dítěte po celý rok, ale v tomto období se jí věnujeme ještě výrazněji.

Předjaří je ale také doba opětovných změn v krajině a v délce dne. Děti reflektují svůj svět opět v pozměněných barvách. Navíc mohou vidět, co se pod sněhem změnilo, rozhodují se, zda okolí školky potřebuje nějakou údržbu a případně spolu s učiteli a rodiči realizují nějakou akci ke zkrášlení okolí školy po zimě – připravujeme se na Velikonoční svátky.

Velikonoce

Soustředíme se na pozorování proměn v přírodě a mezi námi, dětmi ve třídě. Všimáme si krásy i pomíjivosti v přírodě; ale bavíme se i o uspořádání přírody (krajiny, bioty a ekosystémy: rybník, řeka, louka, les, park ve městě, stromy a jiná zeleň ve městě, lidé kolem řeky ve městě, cyklista a pěší ve městě apod.), čímž realizujeme téma *Dítě a svět*. Děti se učí orientaci v prostoru, jak se neztratit, co dělat, aby předešly nebezpečí apod.

Všimáme si ale také vlastností kamarádů, přemýšlíme, proč jsou jiní, co je na tom pěkného a vzrušujícího; diskutujeme, co nás baví a nebaví na chování druhých dětí. Věnujeme se hodně vyjadřování myšlenek a soudů a to různými médii (*Dítě a ten druhý, Dítě a jeho tělo*).

Poznání zrození nového života nekomplikujeme náboženskými symboly Velikonoc; děti ale vedeme k úvahám o moci jara a síle života. Otázky, které si klademe zjara jsou jiné než ty na podzim.

Poutě májové

V měsíci máji uvítám teplé dny a jako básník Karel Hynek Mácha vyráží děti na toulky po Praze a České republice; procházky a pouti jsou to virtuální i skutečné (*Dítě a svět, Dítě a společnost*). K máji patří tradiční zvyky vítání vrcholu jara a života, připomeneme si je i vlastní tvorbou – ať už manuální nebo vymyšlením příběhů zaměřených do budoucna – rozvíjíme opět velmi řečové dovednosti dětí a schopnost řečové sebekontroly a péče o jazykový projev obecně.

Všechno jednou končí – kam dál?

Červen je ve znamení blížících se prázdnin a letních měsíců, kdy budou děti trávit více času s rodiči. Téma přechodu do letního režimu zaplňují úvahy o tom, jak se změnila rodina dětí za školní rok. Pro děti je to obtížné, ale znovu jim tak připomínáme, že nejbližšími lidmi pro ně zůstává rodina. Nezapomínáme ani na plánování letních akcí – děti vymýšlejí různá setkání, která budou i během letních měsíců organizovány ve školce a v okolí. Orientujeme se na vzdělávání v oblasti *Dítě a ten druhý, Dítě a svět*.

Protože je možno opět trávit většinu času venku, jsou připraveny i lesní a sportovní hry a celodenní akce; hodně aktivit je pohybových, realizuje se tedy vzdělávací oblast *Dítě a jeho tělo*. Na konci června potom celotýdenní „táborová hra“, která společný rok uzavře a dětem se dostane během tohoto týdne plná zpětná vazba, co se naučili o svém těle, o sobě a kamarádech, o rodině, obci i okolní přírodě; ale také jak se zlepšili ve vyjadřování řečí, neverbálně i umělecky. Dítě je připraveno i na to, že může být letní pobyt v přírodě nebezpečný – u vody, na horách nebo na kole by mělo používat zdravý úsudek, chránit sebe i druhé a přírodu.

Prázdninový program školky a příměstský tábor

O prázdninách funguje ve škole kancelář a vždy je přítomen alespoň jeden člen vedení MŠ a jeden další pracovník; zajišťujeme občasné hlídání dětí. Je přerušena kulturní nabídka, ale naopak je zvýšená možnost k pronájmům víceúčelových prostorů mateřské školy na různé oslavy a setkávání.

Podle zájmu zákonných zástupců má škola kapacity zajistit „příměstský tábor“ v prodlouženém režimu (sedm dní v týdnu), popřípadě v pětidenní alternativní variantě. Program tábora je celotýdenní tematická hra směřující k podpoře kreativity a rozvoje schopností spolupracovat na řešení problémů a různých hádanek, záhad. Děti jsou do utváření programu více zapojeny než v průběhu školního roku (individuální, pestrá, pravidelná činnost a střídání v centrech aktivit; významná je volba dítěte a dohoda ve třídě).

Příměstský tábor můžeme nabídnout ve 3 dvoutýdenních turnusech, zahajuje denně v 7.00 h. a končí pro zájemce až ve 20.00 h. kapacita jednoho turnusu je 15 dětí.

Školka má i vlastní prázdniny, v nichž je zcela přerušen provoz – prázdniny jsou na počátku srpna a trvají 14 dní.

Adaptační týden (předposlední týden v srpnu a první zářijový)

Pro nové děti připravujeme adaptační pobyt v mateřské školce (poslední týden v srpnu a první v září). Nabízíme třírychlostní adaptaci: novým dětem umožňujeme pobyt jen několik hodin denně (půldenní režim), kdo chce, může ve školce pobývat až do 17 hodin (plný denní režim), je ale možnost rozšířit

pobyt dětí až do 20. hodiny každý den (rozšířený režim). Dítě si ve zkrácené podobě vyzkouší různé činnosti ve školce, okusí z nabídky více kroužků, pozná ale i, co a kde ve školce najde a jací lidé se o něj budou v následujících měsících starat. A zjistí i, jak fungují aktivity v centrech, co si může dovolit, na co má právo, jaké jsou jeho povinnosti a co se nesmí v žádném případě dělat.

PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika pedagogického pracovníka MŠ Hobík

Má vztah k dětem, má zájem o děti a rozumí potřebám jejich rozvoje, ovládá techniky diagnostiky, plánování a umí děti zabavit

Silná osobnost, organizační talent, ale na druhou stranu empatie a schopnost pozorovat, reflektovat dění a flexibilně na ně reagovat

Umí výborně plavat, hrát sportovní hry, ovládá hru na hudební nástroj, je připraven citlivě řídit kreativní aktivity, jako je konstrukce, kresba apod.

Je kvalifikovaný podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů

Prošel výběrovým řízením vedeným zkušenými pedagožkami s praxí v mateřské škole

Ovládá aktivně jeden živý cizí jazyk

Složení pedagogického sboru

1. ředitelka organizace
2. 2 učitelé MŠ
3. zástupkyně ředitelky a lektorka
4. hospodářka školy a lektorka
5. nepedagogická pracovnice a asistentka učitelů
6. externí lektori – dle nabídky volnočasových aktivit a zájmu dětí
7. stravování a úklid je zajištěno externě

Popis prostor využívaných k výchově a vzdělávání

Škola působí v objektu bývalé málotřídní základní školy. Využívá 2 velmi prosvětlené místnosti coby učebny. Pedagogové mají k dispozici zázemí 2 kanceláří vybavených adekvátně pro přípravu podkladů pro školní činnosti, vybavenost digitálními technologiemi je na dobré úrovni, školka je např. celá

pokryta bezdrátovým připojením k internetu, vybavení audio, video, TV a fotografickými technologiemi, přístroji pro kopírování, sken apod. odpovídá potřebám učitelů. Školka má vlastní počítačovou laboratoř pro práci s dětmi na internetu i pro jazykovou přípravu. Dále je školka vybavena: výtvarnou učebnou, stravovnou, ložnicí, podkrovním prostorem pro vernisáže a kulturní akce nejen našich dětí.

Významným prostorem pro výchovu a vzdělávání je okolní intravilán obce, louky s nádhernými výhledy, dvě veřejná hřiště a blízký les.

Vybavení interiéru MŠ

Škola je vybavena zcela novým a funkčním nábytkem vyrobeným pro školu „na míru“ tohoto typu vzdělávání. Třídní organizační formy jsou pestré, převládá ale samostatná činnost a skupinková práce: pro jednotlivé činnosti dítěte jsou připraveny speciální zóny, centra aktivity. Zóny hlavní edukační činnosti jsou z části odděleny, ale dětem nebrání v možnosti sledovat také okolní dění, navštěvovat snadno jiné skupinky, když je to vhodné. v přestávkách v činnosti a v činnostech zaměřených na prohlížení výsledků práce skupin.

Škola zakoupila podle rad zkušených didaktiků a praktiků předškolního vzdělávání funkční a účelné pomůcky, od knih, herní, vizuální a logiku či představivost rozvíjející pomůcky až po hračky a vybavení pro spontánní aktivity dětí a odpočinek.

Vybavení venkovních prostor, zahrady a hřiště

Mateřská škola zatím nedisponuje vlastním pozemkem: pro sportování ale využijeme vhodné prostředí městského sportovního areálu, hřiště, lesních cest a intravilán – bezpečí dětí zajišťuje pedagog. V plánu rozvoje je vybudovat v bezprostředním okolí zahradní zázemí.

Veřejná hřiště a sportoviště jsou ale vybavena tak, aby dítě mohlo trávit maximální čas pohybem v bezpečném, stimuluujícím a na různé pohybové aktivity dostatečně náročném prostředí. Nechybí bezpečné překážky, které jsou pro děti výzvou k posilování pohybového sebevědomí a pohybové gramotnosti (porozumění vlastnímu tělu v pohybu, visu, úpolu aj.).

Herna v přízemí školy je vybavena na celoroční sportování. Vznikla spojením dvou tříd, proto je dost velká i pro sportovní hry nebo rozvoj základních gymnastických návyků, také pro klidné cvičení s hudbou a podobně.

Hřiště a velká herna/tělocvična jsou primárně určeny pro sportovní hry, umožňuje ale i *ice-breakery*, teambuildingové aktivity nebo společná shromáždění školy venku (slavnosti, setkání s rodiči apod.)

Pro kulturní vyžití a představení pro veřejnost, na nichž mají velký podíl děti s učiteli, lektory i rodiči je v podkroví budovy, je vybaveno mobilním podiem, elektrickým osvětlovacím zařízením, oponou a ozvučením.

Stravování a životospráva

Jedním z významných cílů školy je prosazovat zdravý životní styl v oblasti stravování. Zdravý životní styl je velkým cílem naší školy a v tomto smyslu se snažíme ovlivňovat i okolí a komunitu naší školy. Děje se tak prostřednictvím různých forem osvěty, kterou provádíme spolu s naším dodavatelem, vyhlášenou místní cateringovou společností s akreditací pro školní stravování a zkušeností a referencemi z několika mateřských i základních škol. Jídelníček kombinuje české i mezinárodní prvky, staví ale zejména na místních surovinách a surovinách od kvalitních dodavatelů.

Skladba ranních a odpoledních svačin, které jsou připravovány z čerstvých surovin na místě, sestává výhradně z celozrnného pečiva a čerstvých pomazánek vhodné skladby, uzenin, sýrů, mléčných výrobků a zeleniny. Sladké potraviny jsou doplňkem, nikoliv páteří energetického přísunu dětem.

Také při pozdějším příchodu do školy je respektován stravovací režim dítěte. Škola dohodou s rodiči řeší též individuální potřeby dítěte (bezlepková dieta, alergie). Pitný režim je zajištěn celodenní nabídkou tekutin v podobě čaje Banča, Kukica a jiných, které nepřekyselují organismus. Celodenně mají děti v MŠ k dispozici Aquaprogram, kdy si mohou kdykoliv načerpat čistou vodu. Pamatováno je různými tekutinami i na pitný režim v době pobytu venku. Se získáváním vhodných stravovacích návyků jsou děti po nácviku správného způsobu čištění zubů vedeny i k návyku pravidelné ústní hygieny.

Dětem je v průběhu dne zajištěn pravidelný rytmus a řád, který je zároveň natolik flexibilní, že dovoluje reagovat na aktuální potřeby dětí, včetně způsobu a délky odpočinku (blíže v kapitole Organizace).

Vybavení, organizace dne a vzdělávací program dětem poskytují mnoho příležitostí k různorodým pohybovým aktivitám uvnitř i vně MŠ. Rodiče předem informujeme o pobytu venku a také o tom, co mají mít děti s sebou s ohledem na počasí a zvolené aktivity. Při pobytu venku chráníme děti před prochladnutím či přehřátím.

Všichni zaměstnanci i externí lektori jsou v kontaktu s dětmi vedeni k tomu, aby na děti působili jako vzor v dodržování zásad zdravého životního stylu.

Motto:

Ve spolupráci s rodinami a odborníky vyvíjet kvalitní stravou zdravé návyky dětí a ovlivňovat i jejich rodiče k jejich přijetí nebo respektu k nim.

Psychosociální podmínky

Snahou všech zaměstnanců je vytvořit každému dítěti prostředí jistoty, důvěry, pohody a bezpečí tak, aby ve své identitě nebylo zpochybněno, cítilo se v MŠ spokojené a navštěvovalo ji rádo. Preferován je partnerský vztah dospělý – dítě, jakož i zaměstnanec a rodič.

Každému nově přijatému dítěti je věnována zvláštní pozornost tak, aby vstřícný přístup napomohl jeho zadaptování a pravidelné docházce. K tomuto účelu slouží tzv. adaptační pobyty na počátku

školního roku (viz výše), který vychází z individuality dítěte, jíž MŠ respektuje. Po dohodě s rodiči spočívá v pružném přizpůsobování se jeho potřebám a doporučeno bývá postupné prodlužování pobytu dítěte ve škole jak během dne, tak v týdnu.

Všichni zaměstnanci se snaží, aby každé dítě v MŠ pociťovalo laskavost, přátelství, sounáležitost a náklonnost, uznání a úctu a aby mělo prostor pro seberealizaci. Každodenní rituál v komunitním kruhu (tzv. elipsa) umožňuje zklidnění, ztišení a koncentraci na sebe. Tento rituál rovněž napomáhá sounáležitosti ke skupině, k překonávání strachu a sociální nejistoty, k posilování důvěry v sobě sama a k vnitřní jistotě.

Všichni zaměstnanci dbají, aby každé dítě mělo rovnocenné postavení v kolektivu, aby žádné z nich nebylo preferováno, nebo naopak diskriminováno, ponižováno či zesměšňováno. Manipulace s dítětem v jakékoliv podobě ze strany zaměstnanců a komunikace, kterou by dítě mohlo pociťovat jako násilí, jsou nepřijatelné.

Děti se učí vyjadřovat svůj nesouhlas, pocity nelibosti a společensky přijatelným způsobem i odmítnutí směrem k dětem i dospělým (prevence sociálně patologických jevů) a současně přitom získávat jistotu, že budou laskavě a vstřícně přijímány, i když nebudou naplňovat očekávání druhých. Tyto informace jsou dětem nenásilně přibližovány prosociálním směrem vzájemného soužití tak, aby je pochopily a procítily. Tomuto procesu je dán velký prostor v průběhu pobytu dítěte v MŠ.

MŠ podporuje soutěživost dětí ve „zdravé míře. Děti jsou vedeny primárně k přátelské pomoci a podpoře druhého, čemuž napomáhá i heterogenní uspořádání třídy a její prostupnost. Ve spontánních hrách a aktivitách mají dostatek prostoru k sociálním kontaktům. Vedeny jsou i k citlivému vztahu ke všemu živému, např. aktivní péčí o květiny a o domácí zvířátka v MŠ, k nimž si vytvářejí citový vztah. Prosociálnímu jednání se děti učí také prostřednictvím různých metod „adopcí na dálku“ podle aktuální nabídky a zájmu dětí (se souhlasem zákonných zástupců.

Ve všech činnostech je respektován čas a prožitek dětí tak, aby měly dostatek prostoru pro tuto činnost a nebyly vytrhovány ze souvislostí. Mají možnost ponechat si rozdělanou hru a pokračovat v ní odpoledne nebo další den.

Pro radostný pobyt v MŠ není zapomináno na dětský humor a legraci.

Mottem je:

Nadále hledat cesty účinnější pomoci dětem a rodinám v tíživé situaci.

Organizace vzdělávání a denní režim

Pozn. k aktivitám: probíhají převážně venku; s ohledem na zdravotní stav dětí, specifika daného tématu a také na počasí.

Během aktivit je dětem k dispozici bilinkový a zelený čaj a neslazená neperlivá voda, které si mohou natočit do vlastních hrnečků; k pravidelné stravě jsou k dispozici též ovocné džusy bez chemických přísad.

7.00 – 8.30	Scházení dětí, individuální přístup, volné hry
8.30 – 9.00	Ranní kruh, přivítání dětí, co nás čeká
9.00 – 9.15	Ranní pohybová chvilka, hygiena
9.15 – 9.30	Dopolední svačinka, ovoce, pitný režim, na výběr 3 nápoje
9.30 – 10.15	Tvořivá dílna (dle zaměření pedagoga – hudební, výtvarná, jazyková).
10.15 – 11.45	Pobyt venku (tematicky zaměřen).
11.45 – 12.00	Hygiena
12.00 – 12.30	Oběd
12.30 – 13.00	Příprava na relaxaci (spánek).
13.00 – 14.30	Relaxace, individuální hry, klidový režim
14.30 – 14.45	Vstávání
14.45 – 15.00	Hygiena
15.00 – 15.30	Odpolední svačinka
15.30 – 17.00	Odpolední kroužky Ostatní volné hry Vyzvedávání dětí

Noční spaní ve školce

MŠ Hobík nabízí noční spaní ve školce. Noční spaní bude probíhat poslední pátek v měsíci od 18.00 hod. do 10.00 hod. následujícího dne. V ceně je zahrnuta snídaně.

Možnost pronájmu herny v přízemí pro pořádání rodinných oslav, narozenin dětí apod.

Více informací o nabídce mimořádných akcí a ceník nabídky výchovy, vzdělávání a dalších služeb je na webu školky zde: <http://www.svchobik.cz/index.php?moduser=user&page=5>

Složení tříd a zařazení dětí do tříd

Děti jsou zařazovány do tříd takto.

Třída A: max. 20 dětí ve věku od 2 do 5 let, snaha o vyvážený počet chlapců a děvčat

Třída B: max. 12 dětí ve věku od 5 – 7 let, pouze děti předškolního věku v souladu s definicí § 123 odst. 2 školského zákona v platném znění.

Zohledňováno je přání rodičů a kamarádké či příbuzenské vazby mezi dětmi. Bližší charakteristiky tříd budou rozpracovány v třídních vzdělávacích programech.

Kritéria pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Ředitel školy stanoví kritéria, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole v případech, kdy počet žádostí podaných zákonnými zástupci dětí překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu.

V souladu s právním řádem se přijímání děje na základě osobního jednání. Ředitel se při něm řídí vnitřními řády a směrnicemi školy.

Základní kritéria při výběru dětí do školy jsou (bez pořadí):

- zájem o celotýdenní docházku a to do celého denního vzdělávacího a výchovného programu;
- v MŠ se již vzdělává sourozenec;
- rodič zaměstnaný v mateřské škole;
- rodič samoživitel zaměstnaný nebo studující denní studium;
- oba rodiče jsou zaměstnáni nebo jeden z nich studuje.

Ukončení vzdělávání a výchovy se řídí vnitřními předpisy a děje se dle smluvních ujednání mezi školou a zákonnými zástupci dítěte. Překážky mohou vzniknout na straně zákonného zástupce, školy i dítěte.

Mimoškolní, zájmové aktivity

Nabízíme tyto základní a doplňkové aktivity (každé dítě si může během prvního roku pobytu vyzkoušet více různých zájmových útvarů; v dalších letech se zapíše na dva; další si může hradit nad rámec školního):

- umělecké (výtvarné, umělecké řemeslo, keramika, hra na hudební nástroj, zpěv)
- dramatické a komunikativní (dramatická výchova, předškolní výuka cizích jazyků)
- sportovní (sportovní hry, plavání, dle sezónní nabídky)
- rozvíjející postřeh a kognitivitu (poznávací a myšlenkové procesy) dítěte (pro chytré hlavičky)
- podporující spolupráci (projektové, celostní)

Dětem přecházejícím do základního vzdělávání doporučujeme alespoň jednou týdně přípravu do základní školy. Ta spočívá v základních dovednostech, které usnadní dítěti počátek povinné školní docházky.

Aktuální nabídka zájmových aktivit je zde: <http://www.svchobik.cz/stranka-zajmove-krouzky-10>

Evropský rozměr vzdělávání

V budoucnu a podle zájmu rodičů můžeme nabízet každoroční návštěvu jedné významné metropole Evropy podle výběru většiny rodičů. Během pobytu děti poznávají navštívené město. Děti budou absolvovat profesionální program zajištěný externím dodavatelem včetně návštěv zahraničních předškolních zařízení.

V plánu je navázat partnerství alespoň s jednou zahraniční školkou; naše děti pak budou během výuky hostit jejich děti a ty zase naše formou dětských výměn. Pro rozvoj pedagogů plánujeme i jejich stáže v zahraničí (za podpory rozvojových programů pro mladé učitele MŠMT a EU

Setkávání s těmito dětmi bude facilitována učiteli, bude se k němu soustředit program dětí po dobu dvou týdnů předem (viz obsah vzdělávání); zahraniční rozměr školky bude mít charakter dlouhodobých výchovně vzdělávacích třídních projektů.

Další podmínky a specifika vzdělávání v MŠ

Je možno diverzifikovat nabídku vzdělávání na „standardní a nadstandardní“ (souvisí se systémem korporátních slev). Podle zájmu zajišťujeme společnou dopravu dětí rodičů zaměstnaných u jedné společnosti, exteriéry umožňují parkování v areálu, interiéry a personální kapacita zase možnost využití prostoru a služeb „kanceláře s hlídáním“ při např. jednodenní pracovní návštěvě Prahy rodičů s dítětem apod.

Dopravní dostupnost

Škola je perfektně dopravně dostupná: dojezd od rychlostní komunikace R4, exit Jíloviště, Všenory, je 5 minut. Školka je velmi dobře dostupná také hromadnou dopravou systému PID – nádraží Všenory je vzdáleno 500 metrů, frekvence železničního spojení linkou S 7 (cesta ze Smíchovského nádraží trvá 20 minut, z hlavního potom 28 minut) je dvakrát za hodinu prakticky po celý den.

EVALUAČNÍ ČINNOSTI

Evaluace probíhá ve všech činnostech soustavě. Děti se učí sdělovat kamarádům ve třídě své pocity, později potřeby, požádat o pomoc nebo o změnu chování apod.

Formálně hodnocení probíhá formou portfolia, ale není individuální, zpočátku stojí na hodnocení práce celé skupiny v centru aktivit. Toto hodnocení se po té sděluje v odpoledním komunitním kruhu. Učitelky a učitelé dětem připraví zhruba týdenní plán činnosti podle ŠVP, který stojí na nějakém obrázkovém příběhu a dostanou na počátku takového integrovaného bloku sešit, v němž se v průběhu školní docházky do školky učí orientovat. Do sešitku nejen vkládá výsledky své práce a postřehy o práci druhých, ale dostává i různá razítka a samolepky hodnotící již také individuální přístup, angažovanost a někdy i výkon.

Toto portfoliové hodnocení je páteřní výchovná činnost školky a děti k němu budou dováděni a to podle úrovně svých schopností. Očekáváme, že se tímto způsobem dobře připraví na školní docházku. Zároveň nabudou předškolních dovedností směřujících k psaní, počítání, orientaci v textu (zde primárně obrázkovém) a v dokumentaci (co je řádek, co je sloupec, co patří k čemu...)

Katalog konkrétních dovedností, k nimž děti vedeme, je přiložen jako kapitola Nástin obsahu a cílového standardu vzdělávání. Každá třída bude mít tematické bloky a dovednosti dále konkretizované v třídním vzdělávacím programu.

Nástin evaluačních cyklů a postupů

Předmět hodnocení	Účast, odpovědnost	Metody	Termíny
Cíle vzdělávání cíl: zjistit, do jaké míry cíle prolínají celým vzdělávacím procesem	<ul style="list-style-type: none"> • učitelé • ředitelka • rodiče 	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování, individuální záznamy o dětech • pololetní zprávy tříd • pg. rady - diskuse • rozhovory s rodiči 	2x ročně 2x ročně dle plánu a potřeby průběžně, dle potřeby
Podmínky vzdělávání cíl: posoudit jejich funkčnost, účelnost, efektivitu, aktivizaci a stimulaci dětí	<ul style="list-style-type: none"> • děti • učitelé • ředitelka • provozní zaměstnanci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovory, hodnocení, návrhy • dotazník • hospitační činnost • provozní porady 	Průběžně 1x ročně dle plánu hospitací
Soulad programových dokumentů (RVP PV – ŠVP – TVP) a jejich funkčnost	<ul style="list-style-type: none"> • učitelé • ředitelka • ČŠI 	<ul style="list-style-type: none"> • analýza programů • komparace • pg. rada – diskuze • inspekční činnost 	2x ročně 2x ročně a dle potřeby dle plánu a potřeby
Průběh vzdělávání cíl: posoudit přiměřenost metod, aktivizaci dětí a navozování prožitků	<ul style="list-style-type: none"> • učitelé, děti • učitelé, děti • učitelé • ředitelka • rodiče 	<ul style="list-style-type: none"> • reflexe vzdělávacího programu • témata, integrované bloky • TVP • ŠVP, hospitace • diskuze – pg. 	Denně po skončení 2x ročně 2x ročně, dle plánu a dle potřeby průběžně

		porady	
Výsledky vzdělávání cíl: posoudit efektivitu předškolního vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • učitelé • ředitelka • rodiče • ZŠ 	<ul style="list-style-type: none"> • individuální záznamy o dětech, analýza výsledků jejich práce • charakteristiky tříd • pg. rady • rozhovory • návštěvy 	2x ročně 2x ročně dle plánu a potřeby průběžně při návštěvách škol dle plánu a příležitostně
Spolupráce s rodiči cíl: posoudit přínosy pro děti, rodiny, MŠ	<ul style="list-style-type: none"> • kolektiv MŠ • rodiče 	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovory • dotazník rodičům 	průběžně 1x ročně
Další vzdělávání pracovníků cíl: posoudit účast na prohlubování vzdělávání a přínos pro MŠ	<ul style="list-style-type: none"> • učitelé • provozní zaměstnanci • ředitelka 	<ul style="list-style-type: none"> • přenos poznatků na MŠ • uplatnění v praxi • pg. a provozní porady • kontrolní činnost, hospitace 	průběžně průběžně dle plánu a potřeby dle plánu a potřeby

PŘÍLOHA 1: NÁSTIN OBSAHU A CÍLOVÉHO STANDARDU VZDĚLÁVÁNÍ

MŠ Hobík

Vytvořeno úpravou dokumentu MŠMT „Konkretizované očekávané výstupy RVP PV.

Materiál vychází z RVP PV. Dovednosti a standard příležitostí k učení a výchově (*Opportunity to Learn Standard*) zde uvedený je podkladem pro učitelky a učitele při tvorbě třídních vzdělávacích programů a třídních plánů činností na konkrétní období školního roku. Podle těchto plánů se dále tvoří učební pomůcky, portfoliové hodnotící sešity a odvíjí se od nich hodnocení činnosti ve třídách.

RVP PV stanovuje povinný obsah vzdělávání rozčleněné do „vzdělávacích oblastí“ a určuje profil dítěte na konci předškolního vzdělávání. Profil je stanoven souborem kompetencí, které by měly děti po absolvování předškolní výchovy a vzdělávání zvládat a to samostatně nebo s dopomocí. Kompetence jsou formulovány jako „očekávané výstupy“.

V tomto materiálu jsou očekávané výstupy rozpracovány a zpřesněny. Ke každému očekávanému výstupu doplňujeme dovedností a činnosti, které by dítě mělo v optimálním případě zvládat, popř. by k jejich zvládnutí mělo směřovat.

S pomocí takto stanovených činností (zpřesněných výstupů, dovedností a činností dětí) budou pedagogové v rámci integrovaných bloků plánovat cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná. Obsah a standard nabídky činností je uspořádán podle pěti vzdělávacích oblastí RVP PV a dále roztržiděn do podoblastí rozvoje a učení dítěte.

Vzdělávací oblasti a jednotlivé očekávané výstupy v RVP PV jsou vzájemně propojené a souvisejí. Řada upřesňujících činností a dovedností formulovaných tímto materiálem se proto opakují v různých vzdělávacích oblastech.

Vzdělávací oblast 5. 1 Dítě a jeho tělo

Podoblast	FYZICKÝ ROZVOJ A POHYBOVÁ KOORDINACE
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.1 Zachovávat správné držení těla</p> <p>5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí</p> <p>5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla</p> <p>5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru</p> <p>5.1.5 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech).</i>

Podoblast	JEMNÁ MOTORIKA, KOORDINACE RUKY A OKA
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku</p> <p>5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály</p>

HoBÍK

Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje - tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím - vést stopu tužky při kresbě, apod. - napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena - pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku) - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou) - kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů - zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly).
------------------------	---

Podoblast	SEBEOBSLUHA
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky</p> <p>5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník) - samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky - samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek - postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky - udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce.
Podoblast	ZDRAVÍ, BEZPEČÍ
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem</p> <p>5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí</p> <p>5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</p> <p>5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami</p>

HoBíK

<p>Konkretizované výstupy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách - znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek - uvědomovat si, co je nebezpečné - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) - bránit se projevům násilí.
-------------------------------	--

Vzdělávací oblast 5. 2 Dítě a jeho psychika

	JAZYK A ŘEČ
Podoblast	VÝSLOVNOST, GRAMATICKÁ SPRÁVNOST ŘEČI, POROZUMĚNÍ, VYJADŘOVÁNÍ, DOROZUMÍVÁNÍ
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p> <p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i> - <i>dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i> - <i>sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh</i>

HoBíK

	<p><i>převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - předat vzkaz - chápat jednoduché hádanky a vtipy - poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu - poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma) - rozkládat slova na slabiky - vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova - rozlišit krátké a dlouhé samohlásky - znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit - vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce.
--	---

	<p>POZNÁVACÍ SCHOPNOSTI</p>
Podoblast	<p>VNÍMÁNÍ</p>
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) - rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost.

HoBÍK

Podoblast	POZORNOST, SOUSTŘEDĚNOST, PAMĚŤ
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost 5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení 5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)</i> - <i>dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost</i> - <i>udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech</i> - <i>uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím</i> - <i>zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i> - <i>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i> - <i>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i> - <i>pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)</i> - <i>zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i> - <i>uplatňovat postřeh a rychlost.</i>

Podoblast	TVOŘIVOST, VYNALÉZAVOST, FANTAZIE
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i> - <i>vyjadřovat fantazijní představy</i> - <i>dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i> - <i>vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků,</i>

	<p><i>s dopomocí otázek atd.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii) - tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) - s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny) - dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek - navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...) - experimentovat s výtvarně netradičními materiály - využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí - improvizovat a hledat náhradní řešení.
--	--

Podoblast	ROZLIŠOVÁNÍ OBRAZNÝCH ZNAKŮ A SYMBOLŮ, GRAFICKÉ VYJADŘOVÁNÍ
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité 5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení) - pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody atd.) - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky) - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů - objevovat význam ilustrací, soch, obrazů - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol) - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)

HoBíK

	<ul style="list-style-type: none"> - napodobit některá písmena, číslice - poznat některé hudební znaky.
--	---

Podoblast	ČASOPROSTOROVÁ ORIENTACE
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy 5.2.2.10 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů - orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed - orientovat se v prostoru podle slovních pokynů - orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne) - rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu) - rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky.

Podoblast	ZÁKLADNÍ MATEMATICKÉ, POČETNÍ A ČÍSELNÉ POJMY A OPERACE
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat 5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník - rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný) - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký) - porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti) - orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků - posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je

HoBÍK

	<p><i>více a o kolik je méně, kde je stejně)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)</i> - <i>chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i> - <i>řešit labyrinty (sledovat cestu).</i>
--	--

Podoblast	ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ, UČENÍ
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí).</i>

	SEBEPOJETÍ, CITY, VŮLE
Podoblast	SEBEVĚDOMÍ A SEBEUPLATNĚNÍ
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ) - zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé - samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý) - respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých - uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je - umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit) - snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor - umět kooperovat, dohodnout se s ostatními - přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč) - nebát se požádat o pomoc, radu.

Podoblast	SEBEVLÁDÁNÍ A PŘIZPŮSOBIVOST
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít) - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné

HoBÍK

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i> - <i>přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i> - <i>umět se přizpůsobit změnám.</i>
--	---

podoblast	VŮLE, VYTRVALOST, CITY A JEJICH PROJEVY
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i> - <i>přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i> - <i>přijímat pokyny</i> - <i>plnit činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i> - <i>projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i> - <i>přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i> - <i>umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i> - <i>Rozhodovat sám o sobě (o svém chování).</i>

Vzdělávací oblast 5. 3 Dítě a ten druhý

Podoblast	KOMUNIKACE S DOSPĚLÝM
Očekávané výstupy	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem) - spolupracovat s dospělým - respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky) - obracet se na dospělého o pomoc, radu atd. - rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání.

Podoblast	KOMUNIKACE S DĚTMI, SPOLUPRÁCE PŘI ČINNOSTECH
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému) - chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat - vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat - spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem - vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7. - využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.).

Podoblast	SOCIABILITA
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je 5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou 5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte 5.3.6 Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je

	<p>každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc.</i>

Vzdělávací oblast 5. 4 Dítě a společnost

Podoblast	SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA A NÁVYKY
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů.</i>

podoblast	ZAŘAZENÍ DO TŘÍDY/DO SKUPINY/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor,</i>

HoBÍK

	<p><i>projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu.</i>
--	---

podoblast	KULTURA, UMĚNÍ
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální</p>
Rozpracované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i> - <i>vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše).</i>

Vzdělávací oblast 5. 5 Dítě a svět

Podoblast	POZNATKY, SOCIÁLNÍ INFORMOVANOST
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)</i> - <i>zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují</i> - <i>rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)</i> - <i>mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)</i> - <i>uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný</i> - <i>mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)</i> - <i>mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)</i> - <i>mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)</i> - <i>chápat základní pravidla chování pro chodce</i> - <i>mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav.</i>

Podoblast	ADAPTABILITA KE ZMĚNÁM
Očekávané výstupy z RVP PV	5.5.7 Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí 5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování</i> - <i>vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat</i> - <i>ctít oslavy narozenin, svátků, slavností.</i>

Podoblast	VZTAH K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ
Očekávané výstupy z RVP PV	5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat 5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí 5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí</i> - <i>uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)</i> - <i>všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.</i> - <i>spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)</i> - <i>být citlivý k přírodě.</i>

PŘÍLOHA 2: DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Příloha slouží k lepší informovanosti rodičů našich dětí a koordinaci přípravy pro vstup do ZŠ s našimi pedagogy. Nabízí určitý přehled požadavků a situací, s nimiž se dítě může při vstupu na ZŠ potýkat/setkat. Pro rodiče může sloužit jako rukověť, kam směřovat své děti (v slouladu s jejich osobním rozvojem – je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné a ve skupině vrstevníků je nelze srovnávat) a pomáhat tak našim pedagogům.

Vstup do základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se jeho sociální role, vstupuje do nového prostředí a nové struktury (pravidla, časová organizace) a prostředí, obklopují jej noví dospělí i vrstevníci, přicházejí vysoké a strukturované nároky a požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také na některé konkrétní situace připravené.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírání a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek).

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách

HoBÍK

- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla.

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině.

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé tvary, (popř. písmena)
- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák).

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály.

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)
- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký).

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně.

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí
- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším).

---

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli.

---

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)

HoBíK

- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí.